Journaal
8.9.

75
K 60.

PAMFLET
1531

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

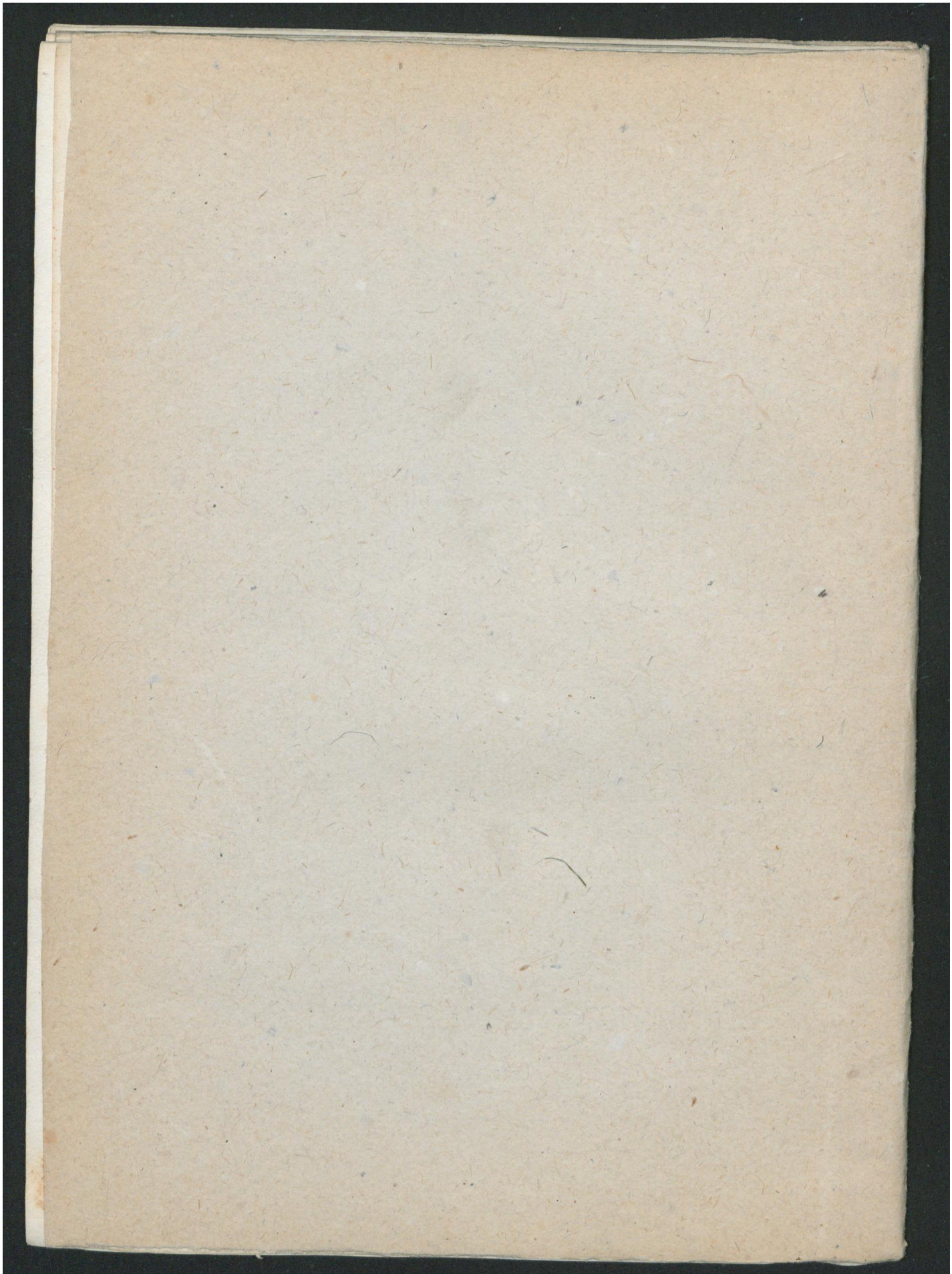

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

folio – 305

Remonstrancie van Heeren van Zeelandt aen Heeren staten Gnaet:

Copia:

1608.

Ommen vp het stuck vande gepropoueerde
tremen te beter te moegen letten, zoo dient
geconsideraert, dat d'heere vande Gorst
in May 1606. van wegen den Aertshertoge
alsnoch geschickt is geweest, ommede
saecke te practiseren, en een vorsmack te
geven tot eenen vasten en bestandigen vrede
off Bestandt. Daer vp gevolcht is dat
d'voors. heere vande Gorst daer met den
13 Januarij 1607. Inde vergaderinge van
Ed. Mo: heeren staten gnaet tot dien einde
gedaen heeft een propositie, opde welcke d'voors.
heeren staten gnaet alsoe die propositie
relatiff was, tot verclaringe zijner instructie
gedateert den 15 May 1606. brieven van
12 December als voors. en acte van commissie
van 3. Januarij 1607. daer uijt claerlijck te
verstaen was, dat de Aertshertoge alsnoch
continueerde in haere vorgestondene pretentien
in ofte tot die vereenichde gewesten, alsoo

5

1531

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

dey vvorst gaere vande Coninck vvor afscheidt
gegeuen hebbey, ende andarey dat die Staten
Staterey vry rechtvaerdighe redenen bij solemnel
decreet verclaert vbarey vrije Staterey vbeliefde
decreet stadt vijff en twintich Jaren gehandt
met verscheidey publijcque actey en handelinge
vick met die Machtichste Coninginey ende
Potentatey in Europa vbas benestichte en
by gaer E. M. vvor gaer selfs en alle
haere gesworey bont genotey die vijft
die Landt Eijndige vande vnie, soo met
gevvelt als heimelijck mondey en practijcquey
vbarey gebruyckey daer vay redinte gratie behoorde
te geschiey: Dair de genade vay Godt en
assistentie vande vvoch gemelte Coninginey
en Potentatey, met alle vijttersste devoir
hebben vast gemainctenert hebbey haere
E. M. en verscheidene gelijche vreminge vick
best vande Roomsche Keyserlijcke Mat
verclaert dat mett Godey eere mogh sterckelijck
en cunde gehandelt vbordey, met dey geene
die ter contrarie sij vvelle tot die vervvichte
Nederlandey het pretendede rijcke dat haere
Ed. Mo. daer bij mogh verstaendey sij gey
vvor Godt dey haere alle die vbevelt en
onderlinge dey Nederlandey onschuldich gevvey
vay alle misvvey schadey en ongelijck dey
Nederlandey en haere naergebvrey dair dit
gelijcke onrechtmatige pretensiey onvvaerdey

ey verde vnde te commen / vbare vnyt blijckt
dat gare D. M. bewillend gare vorss gedoerteert
bevestight ey gemainetenbert recht / dare vp
day beghoorly erkentenisse beyaert te hobbey
vay gare parthijen / te vore ij aenige handelinge
te tredey / vbare nare d'vorss handelinge
bydey Commissarij xaten Johay Wijey vebat
in / ey nare dat d'selue Commissarij tot
tvbe maley tue afgeslagey vbab / zijn
gecruyceerde vandey vaerdey ox Jndey te
verlaetey / Jn eerst bydey offray der
dartsgetoge vay iz Martij ibxy / der landey
vrijgeijt erkent / ey Jnde briefey vay
verlande vay 12 ey 14 Aprilis dey selue
Jaers bydey dartsgetoge ey staten gnare
verseghelt tot drie mare tue gerepeteert vay
vbegey de gheley staten vorss ey dare bewillend
bydey dartsgetoge belooft vay vorss declaringe
ey trouch bydey vorss acte gemaeckt te
Louerey / binnen dey eerst commende drie maenden
aggreatie ofte ratificatie vay Co. vay
Brage / tvbelck medich geeacht vbede vore
goeden advijs gett tomxer dl ey vande
Comich vay Brage / depende ey recht dat
die dartsgetoge vpdey Medelandey gemeyne
vnde mogey pretendere vbare by bonen d'vorss
dartsgetoge mede belooft hebbey binnen
d'vorss tijt vay drie maenden te Louerey -
gelijcke verclaringe vay Co. vay Brag: als

Zij Dartsgatoys gedaen gadde[n] vande Landen
vrijheijt voor soe veele zijne Mat[t] raecte
vroeg t'selve bijden vorst garen staten
wedich gedacht vnme alsoo Dertsgatoys
pretend recht sonder meyen oft grondt voorden
toecommenden tijt / oft in allen genalle vicke
gebreijet te bliven tegens de pretensie van
Ev. van Oka. Belvinde D'vorst Dartsgatoys
mede gaerne gedaene verclaringe vande Landen
vrijheijt te doen onderhouden / vicke alle
directe oft Indirecte contramenten vandien
te vermeiden oft doen vermeiden alsoo onder
alle generale oft particuliere communicacie
oft verbandt daerbe behorende / vbijsende
D'vorst ingroatie oft respective ende tenemen
vande Landen vrijheijt voo bijden Comincx
als Dartsgatoys te doen te maer van
node gedacht vnme alsoe bijde tabentonissen
van bijde onse vorst partijen sonder bleck
storinge te vercrijgen die victorie van
onse saecken / die met die vbaxeuse voo
soecken met vercrijgen sonder communicacie /
Daer mede sonder beyen spreken voor secker
vnijtgebleijt sonde vbrden / die redelicke
oft vdienste naem van rebellen / vicke de
bijden Cinnen Landt die met bij angel
in haer gemoet hebben / als Cominck van
Vlaenin hangende gerust gestelt sonden

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

mogen vbrenden / ende die regieringe van Staten / voor
haere veltheyt Emeritus ist in haere handen sonder
verhemmen / ende aenmerken / ende daer benessens hebbe
strecken sijde bij alle die vberalt tot justificatie
van onse Orlogh ende vande actie van getrou
Staten mijn heere den Prince hebben tusschen
memorie met sijn Excell. ende het gehaelde hebben
van Nassau mitgaders tot justificatie deser
alliantie ende subsidien vande vijf heemsche
machtigste ende sterckste onse Vrindt een
samentlijcke van de selve voort aen te setten
ende te meerder tot continuatie vandien te bevestigen
gemerckt / ende sijn Excell. met ons confederatie
gemerckt / ende ons gerepresenteert hebben voor
dat de voors. Eminente ende Doorluchtigen de
voors. verclaringe sonder eenige aenmerken
verclaringe / ende alsulcke gewenschte
verclaringe sonder eenige aenmerken nemende /
dat sij altoos sonder opperacke te meer sijn
mogen tot het interest dat sij Excell.
bij onse conservatie hebben / dit alles
geaccordeert sijnde heeft den Audiencier
verrijcken opten 24st Julij 1607. volgende
drie maenden naeder voors. 24st Aprilis
vijf hondert negen ende vijftich in plaetse
van deme belovinge aggreatie ende ratificatie
ende gelijcke verclaringe van Eminente van
Hoogmo. ende sijn Excell. ratificatie
van selve Eminente / daer bij sij Excell. vanden
van den / die Doorluchtigen Instituerders ende Princen

Sy soumeerde Heeren, Sygenaren vande Nederlantsche Staten, ratificeer ende allenly bot drie maeden toe vbet restrictiue de superioriteyt vanden Graeue, sonder verder aggreatie ofte gelijcke verclaringe als boven van Vwer Ed. mo. bij dese Stinghsti daer aen volgende de Heeren Staten geantwoordt hebben, de Vwer Ed. acte Imperfect & defectieus te wesen, soo inde gegeuen qualiteit & forme als inde substantie naer breder Inhouden van dien, antwoordt daer bij voor haere Ed. Mo. verclaren vp de gedane offerte & presentatie van haere hoocheden mette gerenuncieerde leden sy Staten noch andere geinteresseerde niet in beswaringe sy connen comen vwer Ed. allen haere hoocheden de beleefde gruetenis van aggreatie, gelijcke verclaringe nu beswaerlijck formeert & constantie ende gelesen vnderhebben, volgen het concept bij haer Ed. M. gemaeckt, & den Vwer Ed. audiencie gelesen met vollicke concept den Commissaris Johan Meij naer Stanging hier gereist & den 26. octobris 1607. Ten eynde den Vwer Ed. inde generaliteyt gebracht heeft eene ander ratificatie ofte aggreatie van bijsene den Heeren Staten verleent & gedaen hebben met gelijcke verclaringe van Vwer Ed. van Stra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

anspoey d'Vvrst concept gedateert den 18e
Septembris a° Vvrst, Inhoudende Instatie
vande Dertsghetogen Handelinge verclaringe
en beliefte, vbelcke Vvrst tvbe aggreatie
en gelijcke verclaringe van Cominck bij den
Heere Staten Sinaet den 2. Novembr.
1607. geaccepteert Is onder expresse pro
testatie van Vv mogte nademaels niet
te comen nemmer eenich princt vande
Vvrst bedinge, dat directeert ofte Indirecteert
tegens d'Vvrst aggreatie ofte verclaringe,
mitgaders die beliefte van Dertsghetogen
sonder meyne bedinge ofte verstant vvorden
verclarende Dat by Vvrst Generale Staten,
Inde qualiteit als by haer Mog vvorden
gerecipieert als Staten van vrije Landen en
Gewincten, Daervp Vvorde gemeldet Cominck
en Dertsghetogen mit sy is pretenderen dat
sij vbel vvorden sonder commen stellen en onderhouden
sy alle saecken den vbel staet Staet
en regieringe der selver Landen aengaen: dat
onder by mondt gheseyt vvorde vvermenthijck
begreept te vvorden het princt vande religie;
sonder dat dese van Inde principale Handelinge
van vrede ofte bestandt van vbegen Vvorde
gedacht Cominck ofte Dertsghetogen iet
gestipuleert ofte gepretendeert mogte
vvorden, hier vbaer mede de vvrst formule

Ende solemnelic beseghelt vnder contrarenmerck,
nemende voorts den tijt van sess weecken
om verder te deliberieren op de handelinge
welcke tijt van sess weecken omme gecommen
zijnde de staten Generael den 22. Decembris
tot. elck andere hergader treffelic belooft
hebben alles gerefereert worde van vrijandt
op de aengebodene handelinge van vredesoeffe-
nen tusschen beyde landen voor tot Jaeren Jnt landt te
brengen, dat sij vijt gantsch vande
selve handelinge ende besondere Jnt eerste
artijckel vandien, clarelic ende vijtdruckelic
sonder merckelic gestalt ende toegestaen worden
die qualiteit der verenichde landen als
vrije landtschappen, daeruen mede den co-
van spa. mocht derselver niet als
pretenderende, ende dat inder beste forme,
sonder dat tegens de voors vrijheyt eenige
prinche inde voors handelinge tot gestaen
ofte geaccordeert sonder worden mocht in
eenichen mocht in weerdtlijcke mocht in
andere saecken, en Jngenalle van weigen
gunst gedachten cennich ofte dartegen
daer tegens gereserveert worde de voors
cennich ende dartegen Jn haer ongelijcke
gestelt ende voorts met eenstemmende
macht der staenden ende gemaende
Jnstructie, ende eijsch
dienende. te fine ende vrage van cennigen gepretendeerden,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

ende ghestadich gaere, waerby hoogtedaey het Christelijcke
verdriet ende Godes genade ende goede
ordre, tot deser eyghenschappelijcker verlichtinge ende
versterckende vrijt comste gebracht sonde
voerdere dancxeggende danckbaerheyt den 23 decembris
den derdachtstroyen hyden Staten vergaderinghe
ich, met recaten vande voorghedane acta
van 13 marty 12 ende 24 Aprilis ende 8 septembris
26 octobris ende 2 novembris verhaelt, wiert
onder verclaringe ende protestatie daerinne
vermaect, ende dat my niet en verstonde te
vergaderen daer van meerder vierde vande gelastinge
van haere Hoocheden, den 24 Aprilis ende
1607 gedaen, Commissarissen opde handelinge
tuschen landt sonder mogen commen, voor ende
de voorschreven den laesten vande selven
maendt decembris, gestabileert hebben,
dat sij den voorsz dingsdach van 24 decembris
voorsz ontfangen ende dat vijt der heeren
Staten resolutie verstaen hadden sonder
daer tegens yet te seggen offte al voorens
te gelijck sij bevoorens hadden te doen; onder
gesonden te hebben aen heeren Staten die
gestelde procuratie van etc. van Straelen
Sijn sij daermede gaen vrijlijck begeert
tegenwoordich der heeren Staten verclaringe van
2 novembris ende der selver scryvens den
23 decembris gedaen. Bevalende dat
d'selve procuratie wiert eygentlijck raeckt
Sijne Commissarissen, die wiert t'gaender
eenicomste voorborgen hy, sonder dat ex. te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

beſoingniaen, ſhier dat dēnr̄ hēr met tegenſeggen
by die dathy comme ſſe vande vijandt commiſſ
gearquiſeert ſoo, der geerer ſtaten antwoordt
van 2. nouembris het ſchrijuen van 23. decembris
daer toe relatiff zijnde, by conſequentie van
den heere ſtaten gearquiſeert ſoo, ſelffs den
de geaccepteerde aggreatie by verclaringe
van coninck van pol, dey 2. nouembris
laſt. Dd. M.v. dat by de qualiteijt van vrije
landen al weder in eenige handelinge te
treden gelijck oorſpronckelijck altijt d'intentie
geweeſt, dey zijde heeren ſtaten ſtaet andere
niet bij formele van reſolutie, maer bij
ſeeckere acte van 22. dey decembris leſtleden
Ende d'voorſ commiſſarijs dey derſte
februarij 1606. Int landt gecomen zijnde, ſoo
volgen d'voorſ acte van beloofte zijde
van ſtaten malcanderen gedaen by vijt eerſte
van verclaringe van coninck by derſtaten
aen ſtaten zijde, namen by overleſen int
eerſte articule vande vrije handelinge,
de treffende qualiteijt by die landen
vrijheijt met adjoin van ſtanten. Die
coninghen by furſten hier zijnde, onder
hare formen, gaer breedt geſtelt by zijden
zijnde commiſſarijs voorſtaen, ſoo
met congratulatie vande voorſ vrijheijt
bij haer hoogh eſtaten verſocht, ende
voorſ coninghen by furſten vergeſonden
by geſtelt hunde eijgen met den coninck

van Groot Britannien gemaeckt waer naer
d'ghehelen weerelt vergandelt sijn d'Commissarisen
tsamen vergaen den 2en Aprile desselfs jaers
naer Hampton gegaen sijn opt stuck vande
Judicature ende andere saecken, mitsgaders opt
stuck van religie mit begrijpende de
voorsz Commissarissen oock verclaert hadden
dat sij vande religie, mit den sonden preiudicieren
tvolck den staet vant landt preiudicieren
soude sijn, waer alsoo t'gene raeckte
t'regiement vanden, als mede uijt desen landen
enden commen sij Hampton offte ander sijds,
daer sij lijden mochten al van eenen
sijde ibor. Den die eerstelijck manequé
ratificatie bijden Coninck van Hampton
gedaen sijn gebleven; sij daer naer den derden
Januarij 1606. eerst hadde tot gelt geraeckt
vande religie alder eerst te vergandelen,
volcken eerst viel verminderen van
Coninck den 1d. maerte 1606. sijn naer
Lancke vlaenderen opden Commissen Nederl
wedercompst uijt Hampton, eintelijcken
die vrede gebroken den 23. Augusti 1606.
omme redenen vergaelt int afscheijdt den
voorsz Commissarissen alsdan gegeven, naer
volcken uijtsticht vande vereedelgandelende
den gesanten van Coningen en princen

Gnr Sijn Dey 27e Augusti vvorst inde
generaliteit vvrvvestide gedaen tot bay Dennes
Dy alsoo byde steden vvrvvestide de qualiteit
vande Landen vrijheyt soo mage gestelt
vbay meste nadiwlgen vbvrdey dat die
trewes sonde gemaect vbvrdey met dey heren
Staten, vnde vbelcke dey Coninck van Hesp.
mogte haren gouvchdey mit sy pretendere,
Hvv sijn d vvorst heren Gesandey by Ede
vntrenden vnit bleue. Ghevmtrd Instructie
vnde Originele fulmachte Dc Gelesen van
22. Decembri malcanderen gedaen, vorsien
Dey vijfthe Commissarissen vvor te Gonden
dat vvor al vander Landen vrijheyt inde
Handelinge vnte trewes verkent en gestelt
meste vbvrdey, sy conformte vant erste
artickel vande vvrige Handelinge, dat vicht
Dey Oost Indiamen onder Dey trewes begrepen
sonden meten vbvrden sonder vande Policie inde
trewes yet te vrvvenden Dy dat die gesanten
byde vvorst Commissarissen sonden gelieven te
vindren, off sij vinden dat tvc vay Co, vay
Thea, Cast Gadden, vbaer vp d vvorst heren
gesanten Dey 9e Septembi, Gestelden bi monde
en geschrifte verclaert hebben, dat des vijfthe
Commissarissen te vreden vbaren trewes te macken
vvor seuen Jaren vnde eerste ratificatie byden

Coninck dey lesthey Junij gedaen van tremen dey
24. Daerlich dat hi vorder, mette Dorchsche
gemaeckt, maer soe die Heeren Staten daerom
niet en begeerden te handelen, en maer declarerde
vander Landen, vrijheijt van doen, vbidden hebben,
versochten d'vorst gesantten naer delff van twee
maenden vier dagen dat den vijandt commissarissen
mochten hebben dry gheduren maent van septembris
om te vernemen antwoordt van doen, van dese
opte propositie van tremen bijde Heeren gesantten
gedaen, die vbelicke bijde Dorchsche bij den coninck
den xxviij dey is septembr naer Breg, gesonden vaer
versochten mocht hij regarde vande commercien opde
Indien dey tijt van twee maenden om te verclaren
offte de handelinge aldaer sonden mogen gedaen vorden
bij ghelijdenis van coninck offte bij gheschrifte,
vbel verstaende indient geschieden mochte bij
ghelijdenis van coninck, dat in sulcken gevalle
dese Landen vermeden en geacht inde Inde Indien
mede begrepen vorden, onder de tremen
dy Daerop gedelibereert zijnde is den dy septembris
lestleden bijden Heeren Staten Generael geresolveert
en den andren daeghs de Heeren gesantten aengesaet
dat hen contemplatie vande seeker practijcke inde
Spro de Heeren Staten mochten bijden dat den
vijandt commissarissen tselve lestey decembris
Inclusijs alleen sonden mochten, belijden verbaeghden
haer vijtheliche, dat vijt drangh die vbelicke
sonde mochten vercopen, en mesmaeckt te stemmen
die vrijheijt van vereenichde nederlanden sonder
eenige restrictie offte conditie, soe vbel van

Comme van Oost: als dat gheteyghen sulcx dat
d'selue erfkentenisse haer sinde mochten openbaren,
mit allen vroedt sijt dat die treves sinde
Duren, maer sicht voer altijt tot contentement
vande Hare Hoghe Staten Generael mits dat die
Commissarisen van dese gheteyghen haer sonder
dispenseren, om bij gebreecke van sulcke last te
vertreeden, dij eerstdij octobris sonder te versuicken
eenich verder dilaij, sij vereinicht aende Hoghe
gesanten als aendij Staten, om dat gheen
geaccordeert sij sonder commij vroedt, vollecke
volgen d'selue Commissarisen, denen dinct sij
tijdich genoch last sij eerdagen, dij lestij septembij
voers sijns vertreckens, mits voorsiene voorts
opt stuck vande gepropuneerde treves dient
gheconsidereert tsij dat men verstaet dat vij
al ghebbij de erfkentenisse vande landen
vrijheit, sij vol van Commue van Oost: als
de Heeren gheteyghen gelijck hier voeren is ghevont,
Jae oock dattet nicht te seggen mochte voorden,
dat vij de erfkentenisse van Ev: van Oost:,
mit anders sonder ghebbij dat sij sede voren dattet
vrede ofte treves gheslooten voorde dattet in
sijnen generalen midtsgaders die qualiteit vanden
landen vrijgheit te doen stellen sij erkennen sinde
handelinge vande treves conform het eerste
artickel gestelt inde vredehandelinge, sinder eerstij
en dat vij d'selue sijnen sijns inde treves, die
vij waren als mede vande vrede handelde, en
oock sulcx inde selue qualiteijt gheworden gestelt
sij tsouden tes voorden tsij tsobbedij en dat die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

natúre van alle treúen dat alles in zijn
gedaet, by dat dese wtgae den Coninck van
Spaeg: Ja becomen tijden ons tijnen vnde, ja
zijn gedaet vant protend recht geblenen
te vechten, by zij de vvers qualiteit als boven
vvor altijt gestelt vbonde, Dey Dardey, vn
dat in becomende tijden ons ofstrijden vnde het
verstel vande breder qualiteit inst eerste
artel vande vredehandelinge gestelt, als
die qualiteit inde treúen nicht benomen vnde
vbrdey eenent Gelt vnytgedruckt te zijn,
Dey Vierdey vn dat het stadey van magtender
qualiteit inmerckt by merkerit de vvergaende
erkentenisse tijden Coninck ende Dattsgebiedey
gedaen, mitgaders de breder eerstentid Jnde
eerste artikele vande vrede handelinge gestelt,
Dey vijfdey vn dat het de gheruminey elck anderey
belooft Gadden by acte van 22e. Decemb.
1607. by dien volgen sulck, inde vrede handelinge
vich Daeruyt den 3re. Augusti 1608. die gedeputeerde
vnytte generaliteyts tijden, gesamtey geinstaert,
Dey den 13e. Septemb. Lestleden, Daer by gestaert
als hier boven breder vergadert is, Dey segtey
vn dat die presidert Richardot in zijn gemenden
gesprek aen de vrancke zijde, de principale
substancie van saecke te beschadey Jnde expresse
vande qualiteit, gedaen Jut vvers eerste artel
vande vredehandelinge, Dey seggende vn dat
vby nv d'vvers erkentenisse soo vele van

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

Coninck van Spaigne als dach hebbende
macht gedaen sullen crijgen / als hier naer bij
vredehandelinge die gemeent vbrudt vnt dese
handelinge van Treves nademael he sullen
volgen / vbandt den Coninck van Spa: gedurende
de treves machtigen en sterck sal vbrden /
den Keyserne van Hongarijen van Vlaenderen /
vnde vbelecke en Franchoijs en Ingelsch ende
Ingesetenen deser landen bij gonaden ende
vnt Vlaenderen en Brabant vnt de selue
hauenen sonderlinge met stuck gedaen vt
Schangrinen en Portugal gehandelt sal vbrden /
selfste zijde Ingesetenen deser landen / omme
haere gedaen in Schangrinen en Portugal
vpten naemen van vnzijden ende ander zijde
vbruen he beter te mogen beschermen / ingenalle
die treves gebroken mochte vbrden / vbaer
den nut allen den handel en verwanschap
hier te lande maer vele die comen en vermindert
sullen vbrden / daer bij gemerckt dat deser
landen seer gedaen en versoen altijt in
menichte In Schangrinen en Portugal sullen
vbesen / daerse om met profijt qualicken
connen varen / den dien dat die schepen in
groten getalle gemaeckt zijn / en vt andere
quartieren vander vbereit te gebruycken / en
den handel den het vinden van vreemde
waren vandaer gedimineert soo / sulcx dat den
Coninck van Spa: met allen den vinden handel

daer vbder sal stabilteyt tot vermeerderinge van
Eyjs Incomende, ey vbee vaert van Eyjs Jngesetenen
(t vbolck Eyn mi nissen) maer vicht altijt in
Eyjs gauden ey macht hebben de schepen, de schepen
goederen ey Lijden, deser Landen vry in Orangnien
ey Oostrijgaert D'selue. ael te vinden ey quálijck
te tracteren, ey gvet dem beliefft vnd motte
selue vicht fier te Landen te commen beerijgen
ey vmmealley, vbaer ey mogh gebeuren cay dat
die gede Patriotten verstrenen, verslambbende
offte verbreken tegens dey vnytgancke vande
treues sal gark nict geinsteert sal vbordey
ey de vvers tot tentenisse, vn die ey vrede
handelinge te verorijgen vnderlinge sal ey
dissentie offte mesligentie Jnde regieringe
de saecken gaen mogte Dispenseren tot recursilia
beiney alle. vbelcke redenen dienende vn die
Landen vrijheyt conform t'eerste artickle van
vrede handelinge gestelt ey erkendt te hebben
mogh soeghmedich is dat die treues gemaeckt
vbordey voor 12. 13. offte 14. Jaren, volgens
de Ordre daer van de Heeren Staten gegeuen,
nict alleen ende Oorsprongelijck Jnde acte van
24en Aprile 1607. maer vicht ende expresselijck
soeffte inde vvers aggreatie ey verclaringe
van 18e September, den selven Jaren dien
dien dat daerinne geinsereert sal, de vvers
acte van 24e Aprilis. Jn alles ey, dat men
sonde mogen begrijpen de selue gedane Heeren

de vbelcke (ſtremey gemeinlyck ſeit) gelt vbaert
in ey cuſtey twiſſchel dey lange ſtremen
alder dienſtlick ſynde. Eyn, ey twedey vy dat
by minder ſtaetinge ſtremen niet gebaeckey ey
vbeede vande fundamenten der voorſſlange
Jaeren, maer ey dedey ter contrarie by ſett
tiesey van 12. 15. off 20. Jaeren geverroberaert
ey vaſt gemaeckt vbedey, de voorſſverclaringe
bydey ſtomick van ſtrangimey dey in Octembris
1607. by ſey voore getvbiſſelt mochte vbordey,
dat vby d'voorſſverclaringe van ſtomick
niet ey gebbey, ney ey vby vrede. ofte ſtremen
met hem maeckey, vbant in alley geualle de
voorſſ zyne verclaringe. ey vbel ſtaet vyde
voorſſlange ſtremen als vy die vrede die wy
gemiſt ish, Daer by ney vierdey mochgecunſideraert
Dat die ſtr. van Spa., by ſtuytey van lange
ſtremen, ſo vbel als by vrede ſynde voorſſ
verclaringe belouft alle dexelfdey te dedey
tot vulcomey ſatisfactie van ſtrewingey,
ney vyftey comyt hier mochy, Dat ſtuyt
maeckey van corte ſtremen ſonderlinge als die
maer alley in Europa ſynde vbeſey, ſtudiereghey
tot niet gebracht ſynde vbordey, die Spaenſche
handelinge die duyt vuyt weerey van manufactuey
Serbarck ey vbedebrengingey van Coudt vuyt
Spaenien ſoo grouckey vroffyt ſtut landt brengt
ey valck ſchepey Serbarck gequipeert vbordey
viel vael volcx vyde vaert haer ondaghynde,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

van gelycken sonde. Dirtechly verbeurde mette
gaen, de Handelinge vr Indien, en vernamentlyck
opde Oost Indien, niet alleen om dat den Coninck
van Otta. hier teenen gebbet zijn macht adate
sonde Impechieren mar vick en dat die bervint gebbet
daertoe. niet bequamelicht en sullen connen vberdeen
mede vick het varen vele Oste. Oost Indien,
en sullen vellen varen bij Cabetyghe. alst hier tenen
sonde zijn, onder anderen om die reden dat die zij
in Bengalen en Portugael connen Ja hebben
personen te overdeen sonden hebben te vresen, offte
niet Otta. en Portugael als gebannen sonden
meeten blijven en sal t'nergens vande Oost
Indischen handel den Co. van Otta. Ja zijn
Ja nemen zeer sterckelyck, en sij niet meer te vresen
hebben het verlies van zijne Galeinen,
en Caracken, die tot dartich toe bijde Oost
Indische Comp. vernielt en vernielt zijn, en
sij haest meeten eijden dat hebbe zijne geformeerde
vlevten den Oost Indische Comp. agter,
ende vberwinden Ceilon en Ambona Ja gewinnen
malacka en messambicke belegert zijn, gevberden
dat hier contrarie bij vndergaen meet Oost
Indien vermindert sal vberden het Inkomen
dezer landen, en sal niet generael niet missen
vande verwinde, gedrongen die vbelcke vbel
vel handen dijsendyn voor t'landt gesmoorkeert
hebben, en sal den Comp. van Inkomen en vintgang
connijen, die vbelcke onder sij costelyck vbaren,
vnitmaten vel bedragen, alsvick niet particulier
vel goede gepatrieten, die t'haren costen tot grooter
dienste vant landt t'overvloet hebben den Co.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

achtervolgen, veranderd ofte den vngelegentheit
die beswaerde hülpe mit gerechtheit sonder commy
vorder, off sy mogh ander hülpe mogte macht
gebruicken, segghe dat sonder te last sonder
myen commy, dwo dat de hoeren staten vrede
redenen hebben in de staty vrede lantschap
tronen, en bemiddelen de abentemisse van
dat sporten, die in effecte mit dat dese
marcelle titule hebben, en van de van Brab.
Dependancy nicht te verwijden die abentemisse
van de van Brab., te myden dat tegenwoordelijck
Oirloghe ons zijn raden en met zijne middelen
hier te lande gewaert vorder soo verre tot
dan toe uytreden, die, alsnu optey vredehandelinge
gebaest zijn, in effectuelen ondersteen van de,
van Brab. voorsz, te vreden die Marquis
Bergen als Gouverneur vanden de: armee,
en Mauricio als secretaris vanden Oirloghe
van zijn Mat. en tot dey eindt toe, dat
got alles nae dominck van Brab. hangt
soo verre mus vorder maer dan als der dachvaerdy
pretens recht sonder myen ons gunden) sonder
gedruck handel van vrede, als nicht mogh vrede
voorslagen tronen, ons alles last vnyt staen
soude mogen commen dan benemen nyemant
dominck ofte yeder sonder in vlaenderen of Brabant
nieuw beginnen, en of sy yet vorder voorder, nadien
zij soude, sye dit vrede handelinge sadde
voort gestaen, mit en of vrede, hoestaen set
voorts gelaten, van zijn Mat. ingiaenden en andere

vnyt Hoemsche practijcken, ende ommen medde achte wercken
die redenen inde remonstrancie van haren
gesanten verhaelt sullen vp x presupponerende de
selue meninge te zijn, dat zy vbel bedien
de v. van Gent. als dien dat sy het
gemeene beste ende welvaren der landen
vrije qualiteijt inde handelinge van hemlien
by haer vervolgen, dan hen valt nit, als
vp van onse partijen volgen haer vnergiften
tegenen tenteninsse van onsen gedecreteert
ende gemainteneert recht, dat vp daerommen
voor dat anden sonder hvp stellen ende stelne recht
eerst crijgen dan tijt aff als onse partijen
zijne tenteninsse met renunciatie by hen
tselfste confirmeert / mandicy die geene die zijt
tenteninsse confirmeert nit, niemen sy gaet, maer
vbrdt alle stelne te rugghe gecasseert
ende getrocken, tenzijt dat vp onse recht
gedecreteert hebben van onse partijen sy
vbrdt vns vicke nit verseght dat zij zijt vant
haer quitteren sullen, dan allen tenzijne dat vp
vbet ende te recht vinden tegenen vp langen
te vinden gedaen hebben. Ende zo zij allen gevallen
zij recht ende zijden Doctoren vbet getracteert
hoe verne die geerinsse vermogen in preiudicie
van haer kinderen te verminderen die haerlieden
de vbelen op haren kinderen Jure hereditario
sullen commen ende mit dien het recht van bloet / maschap /
vbelen offte costumen vant landt / gelijck speciael van

sulcken natúre het Coninckrijck van Vranck
rijck soo / sonderlinge alst geschiet by consent /
ende by verstrecke van onderdanen / gelijck oock by
alle andere onderdanen vande Crone (als mede) mit
dancke bewoste / recognitie van onse hoocheyt
vrijheit begeert / voorts het eerste geschrifte /
bij den heere gesandt op de kroone vergeldinge
ende geaccordeert mette verclaringe erbiedenisse
van onse vriendtschap mit / dan voor by dese mit
Jut gedaen / vast mit mellick geene dut eerste
artickel vande vrede handelinge bij thestant vanden
bij anto Commissarisse ende gedt vinden van gesandte
gestelt is / tvelck goe vnde sijn eggen dan inspect
gehouden te sijn / Ende nochtans het quitteren van
naem titule ende vlaeyen deser landen t'selue
wechtans van consideratie is / by wensch dat als
onse vriendtschap / de naem titule ende vlaeyen deser
landen gelijck voren / t'selue by acte possessoir
sulde mogen / dan vijt sijn toecomst bij den
sijne gedane erbiedenisse. Sulde mogen vinden
tegenwoordich / vbj sy sullen vele op den declaringe
bij sondtuijt van den voorsten te doen mit dancke
aenneminge ende verstant mede vbdt / dat vbj vns
gedt recht mette vlaeyen mogen staen houden /
maer gunnen dat den dient onse vrijheit mit
tvbiffelachtige woorden niet gemingmerkt te
worden / bij onse eijgen bekentenisse sijn dese tractaet
van kroone / die vbdecke als ook vor al die
vrije / praeliminaire sijn gedaen begeerden te
laten bliuen / ja mit sulcken vbworden te

conformerey datse dour de natúre van tremen
altijt temperéet weszen / niet geneuchet en
vberdey / vbat verder geremonstreert vbordt
Dat die Coninck van Spangien / Hanchelen apparentelijck
niet genegen is / om vast schatten te vergaderen /
maer eer om vast te vrientschap en Dat zijne
Ma. hoocheyt doúr andere vrienden vast vnitgezocht
sónder nuegen vbordey / en vbe vnse Staet reformerey
en schuldey assenteyt / gedúrey de tremen met
ons vbillen vbi te sónder garen verseyen / alsoo
die ordentenisse van vnse vrijheit naer begeirey
also bynnen gestelt zal zijn in Langhe tremen
van ix. is oft zo stantey / tot vnse thoure also
mede tegenne de gesantey verder Jude vnser
remonstrantie / vnverdregen van communditeyten
die meer in tremen als in Duitsche tot verseeringe
van vnsen staet sónder zijn / en dan doet te
beter vereenichte te blijven / de stucken bi en te
houden / en die gemeente te lanten contribúeren /
Dit en iet tegens die Duitsche te vergaderen /
en misdaetrouwen van vnse vrienden te hebben /
vbet verstaen / Dat die tremen also bynnen
mogen zijn met begeirten ordentenisse bevbacht
en voer Langhe daeren tot vnse exstie doch
sy comen op ons met vbet tot zaen te compel
vande vbijt soo Dat d'selue tremen
zijn geremmen tot vrijheit sonder ordentenisse
van haer Jude Overinsen adtgesien zij vp
machtigen vrienden met hebben tegenwoordt
als vbi / Dat sulcke bi haer met vast vbaen
te halen / gelijck bi ons / en als haer Landt

Dat vich zeer qualijcken aen de comen vaer
verwert, mocht geworden zijn, die onderwinden
dat dese gen middel vonden, te maken hebben, vrome
dinghen, ende stijfterheijt te bevrijen, gelijck dese
landen middelen tijde gheschiet, maer gemoecht
zijn, grouwelijcken bij andere gedreven te landen
Ouer voor te brengen vonden zijn, voorts isset den
anderen saecken mette contrarijtie, van den vrancken
ende Vlaenderen, als met ons, nauwelijcx connen zijn
te samen stemmen, ende met sulcken vrede eenigh
vinden middelen, daermen met redenen
gesustineren mocht dat Vlaenderen gheheelijck
verlaten misse vander landen vrijheijt, ende
ja landen vrijheijt, ende vele erger dinghen
van ghewichten, als dat selue te doen
Dicke het comen van staten tromen van
12, 13. ofte 20. daghen gheschiedt
te vinden, onder tvelcke met saecken
gehandelt is van vinden, ende consequentelijcken
met endelijcken mogen besloten, te min tijt
wenschen dat den coninck van Spaignen ons vraechde
van twee maenden den 9. Octobris verleden
verschenen, Nu in Octobris, vaste met
drie maenden, om te verclaren ofte zij die
communicatie opte vrede, met ons willen
ende gelieven sij tromen sal vele saecken
gestillen ofte bij gestilheijt, welcke
gestilheijt sij aenvaerdelijcken sal stellen
om dese landen met allen vrijt de Oost
Indien ende Rijs, Guinea, Caepo verde, Guinea
ende elders in Africken vrijen te sluijten ende te
versekeren van geruststellijcken handel aldaer

en vnschuldich zijn/ die t'selue alsbuyten lant
saken/ beschermynge vnder meeren/ gelijck
vich die saken staten tot afflosticht ende
leeren vander ghenst gedaen/ gewoonlijck
en verclaert hebben/ Dich dan van onsen
zijden/ zoo veel mogelijck zal zijn vndra
gestelt vbrieven/ dat onse voorsaten geen
vnrecht mach vngerechtigheit zij belegghen
dat mede tot verseekerheit vande zelue
die ter contrarien/ oste vijandelijck vanden
te zee bij gheet comen/ en mant mit der
schepen/ overstroomingh/ geschuts/ vbade bij de
landen zaer redelijcke vbeel gewoelt hebben
de naeste jaren herwaerts/ en vbat mengelt
de onseekerheit dan vijt comt/ van
Dirlegghe dine is zoo vbel als dan als
als d'ander zijde. te vreesen en staet van
onsen zijden te bidden en van Godt te verwerven
dat hij onse strijdt tot beschermenisse
van gerechtmaeckte en grijselijcke Redenen/ en
onse vrijheit gewaert sal tegemen ende
t'sinder tijt een Godtdelijcke verlijcke/ en
verseekerende vijt comt gemen t'zij bij
onderwinninge onser vijanden oste door
occasie van andere die onse waerheijden
D'Dirlegghe sinden mogen wenden/ oste
dat bij mede vbeden/ ons met vreden sinden
mogen laten oste door andere middelen die
vbij niet en connen bedencken/ vbant de handt

Dat gaue, mit verwant die, vns alsmey
t'begin aenziet, geschijt afsnijt mit genaect
Heeft tot dey verbinck dat dese
Christenheijt tegens die Turcsche ambitie,
Hebbey vns vich verbindt vast sterckey
Ey middey te lande Ey sondelinge te zee,
Daer de Coninck van Spaengien meest
Ghestrenckt is Ey beschadigt dat vbordey
al zijne rijcheden mey macht, meest
vnse zee vnzt Indien crijgen, vbarkomme
vbij Heem berinckey mogey met Landt
Oirlogh scheepey ye de Custey van Spaengien
Ey Portugael te sindey, Ey vich met
zijne vbeest Indische vloot afbrenck te
Doey Hoogalmey Dat Dair middel vander
Eewelijdey schepey dey Coninck van Spaengien
zee gestrackt sal comma vbeedey ij continuatie
Vande vaert vpde Oost Indien Dair dey
D'effectey Ey profijtey vant Landt grotelijck
gemeert zijn/

Ffrem vpde Landelinge vpde Guinea ende
andere vver Landde veelfeey in Africka/
Ey mey met Got vprechtey dey dem vbeest
Indischey Coningin, die Mogelijck alder
meest treffey sindey/ Dair bij mey Landt
te verwerfey/ Dat die Francoijsey Engelsche
Ey andere Natien considererende t'gemeene
Interest Dat zij steddey bij vnse conservatie
onse saeckey stendeey willey met subsidien

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

ende samenroy / mit tegenstaende de
gheroy Schanten mit het ogh ghemint van
onse conincklicheyt ende vermitsdy gaede
gheroy ende M^ro metten Coninck van
Hongarien ende Aertshertoghen in vriendt
schap staet / ons de tresen (: daervp
wy gedeliberaert vlondt :) voor gedragen
ghebben /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

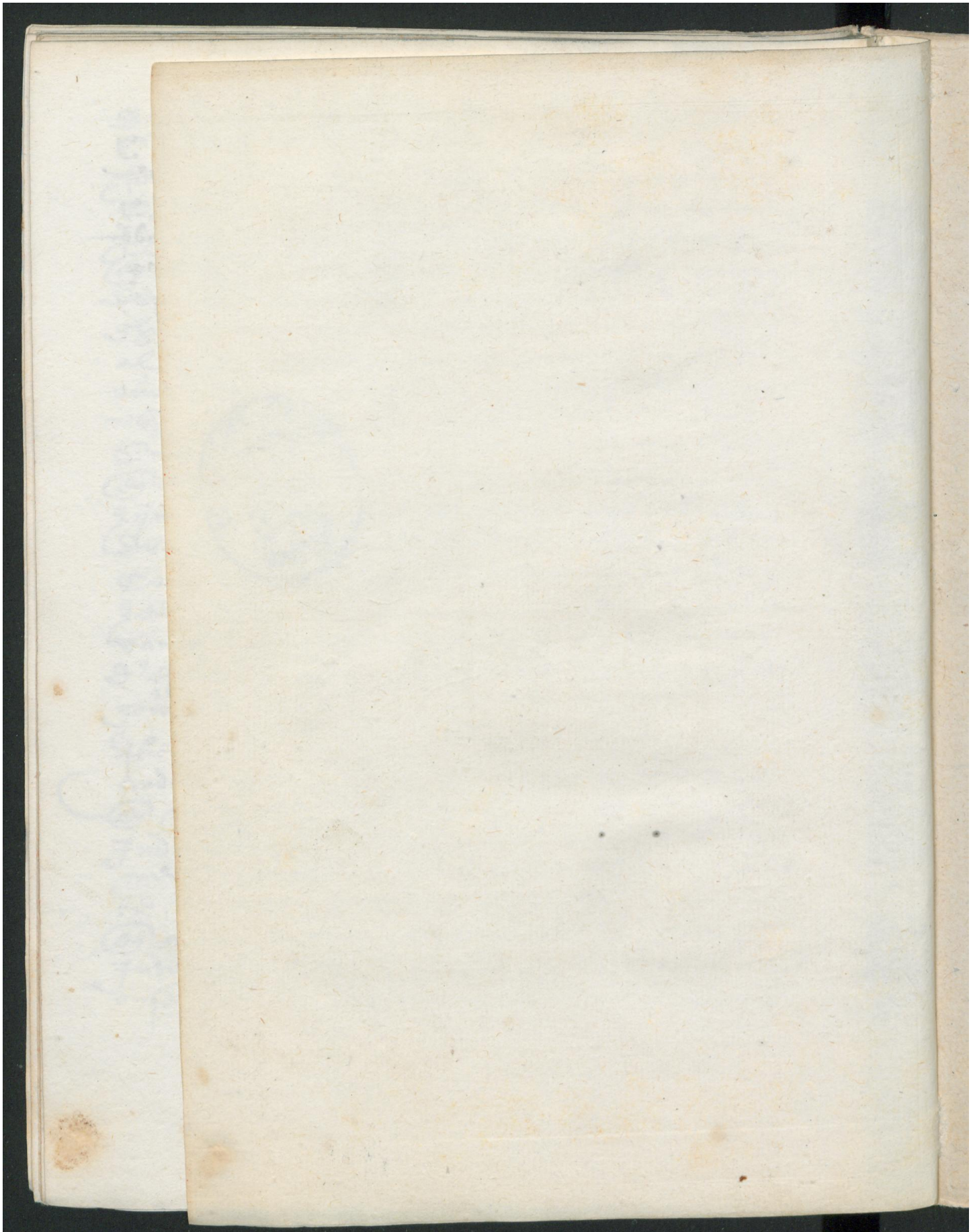

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflt 1531